

Obawy przed zakażeniem koronawirusem i ocena działań rządu w lutym

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2020/21

Fundacja Centrum Badań Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Lutowe badanie¹ realizowane było w okresie stabilizacji liczby rejestrowanych zakażeń SARS-CoV-2. W połowie stycznia ruszyły zapisy seniorów na szczepienia, jednak nie wszyscy chętni mieli możliwość zarejestrowania się na konkretny termin. Rozpoczęto także ostrożne i stopniowe luzowanie obostrzeń. Przedsiębiorcy najbardziej dotknięci skutkami wprowadzonych ograniczeń mogą ubiegać się o uzyskanie wsparcia finansowego w ramach Tarczy Antykryzysowej 6.0 i Tarczy Finansowej PFR 2.0.

Po raz kolejny zapytaliśmy naszych respondentów o ich obawy przed zakażeniem się koronawirusem oraz o ocenę polityki rządu wobec skutków epidemii.

OBAWY PRZED ZAKAŻENIEM KORONAWIRUSEM

Zmalały obawy przed zakażeniem się koronawirusem. Zarażenia boi się obecnie ogółem 59% dorosłych Polaków (o 7 punktów procentowych mniej niż w styczniu), w tym bardzo się boi co piąty badany. Brak obaw deklaruje dwie piąte ankietowanych (40%, o 7 punktów więcej niż miesiąc temu, w tym 18% w ogóle się nie boi). Zbliżony poziom obaw przed zarażeniem się koronawirusem notowaliśmy ostatnio we wrześniu 2020 roku.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (369) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

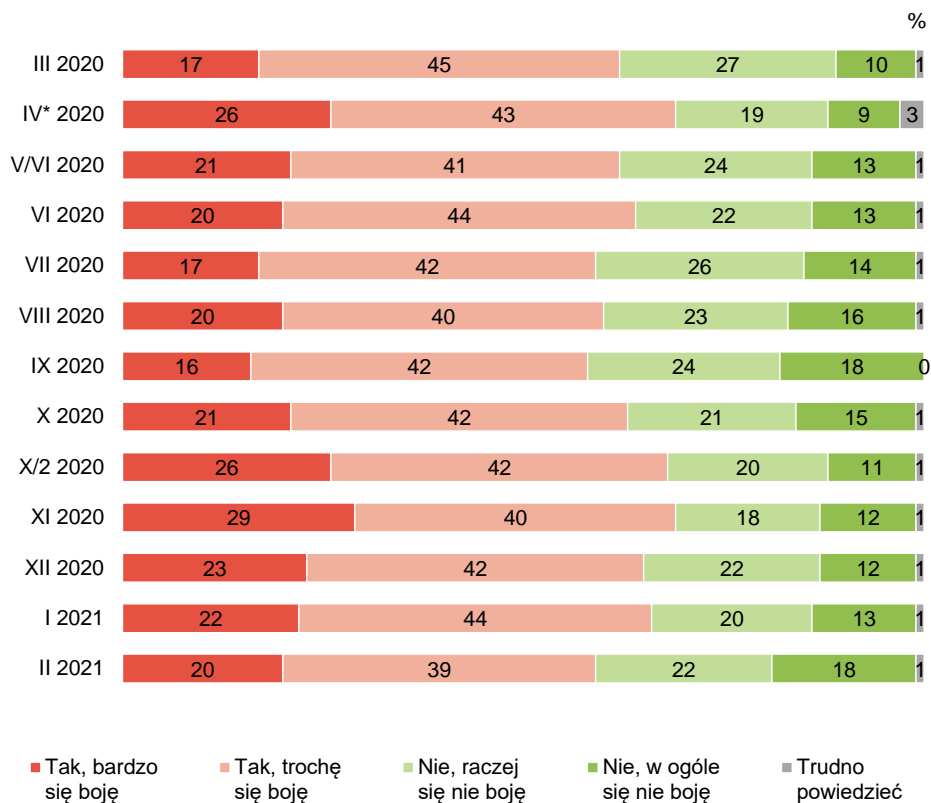
Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 1 do 11 lutego 2021 roku na próbie liczącej 1179 osób (w tym: 44,3% metodą CAPI, 40,1% – CATI i 15,6% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

RYS. 1. Czy Pan(i) osobiście boi się zarażenia koronawirusem?

* Badanie przeprowadzone w czasie lockdownu na próbie internautów

Skala obaw przed zarażeniem zależy przede wszystkim od wieku badanych. Możliwością zakażenia niepokoją się przede wszystkim starsi respondenci. Zarażenia obawia się nieco więcej niż co trzecia osoba poniżej 35. roku życia (36%), połowa ankietowanych w wieku od 35 do 44 lat, blisko dwie trzecie badanych mających od 45 do 54 lat (65%) oraz prawie trzy czwarte – mających 55 lat i więcej (74%). Z wiekiem, który najsilniej określa skalę obaw przed koronawirusem, związana jest aktywność na rynku pracy. Częstością i nasileniem obaw wyróżniają się osoby niepracujące (boi się ogółem 70% spośród nich). Możliwością zakażenia niepokoi się 78% emerytów, a także 64% rencistów.

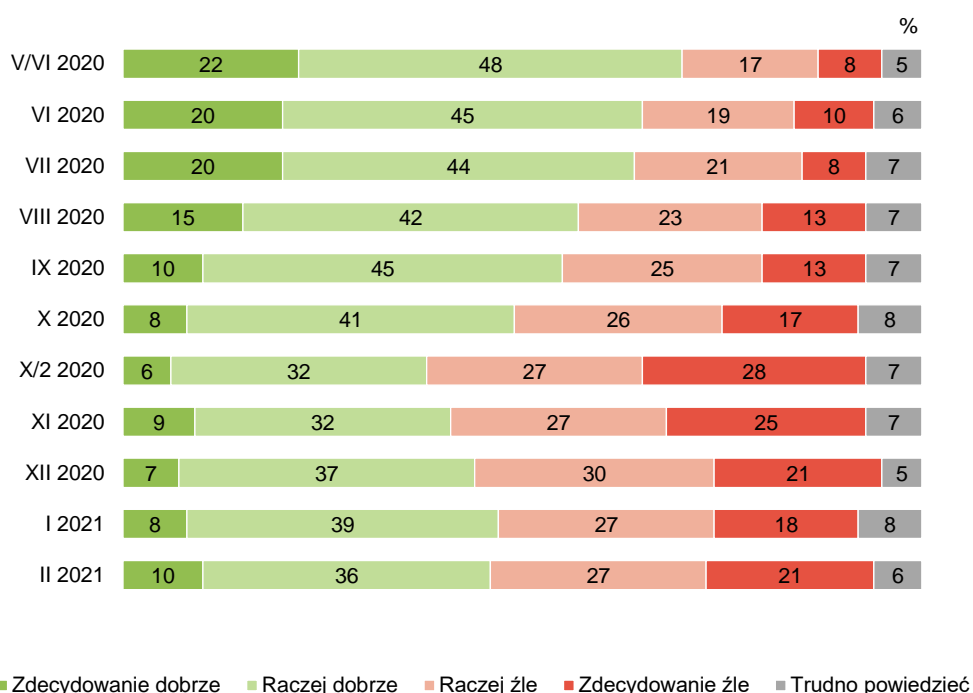
Obawy przed zakażeniem różnicuje również płeć ankietowanych: częściej wyrażają je kobiety (65%) niż mężczyźni (52%)

JAK RZĄD RADZI SOBIE ZE ZWALCZANIEM EPIDEMII?

Porównywalne ze styczniowymi są oceny działań rządu w zakresie zwalczania epidemii. Ogółem 46% badanych uważa, że rząd dobrze radzi sobie z ograniczaniem epidemii. Krytycznie politykę rządu w tym zakresie ocenia 48% ankietowanych (o 3 punkty procentowe więcej niż miesiąc wcześniej).

CBOS

RYS. 2. Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?

Spośród cech społeczno-demograficznych ocenę działań rządu wobec skutków epidemii różnicuje przede wszystkim wiek, a w dalszej kolejności – status społeczno-ekonomiczny i miejsce zamieszkania. Wysiłki rządu doceniają przede wszystkim osoby w średnim wieku i starsze, szczególnie mające 55 lat i więcej (61%), badani z wykształceniem podstawowym (64%) i zasadniczym zawodowym (58%) oraz osoby średnio i słabo sytuowane: o miesięcznych dochodach *per capita* nieprzekraczających 2000 zł (55%), mieszkańcy wsi (55%) i małych miast (51%). Krytyczni wobec podejmowanych przez rząd działań najczęściej są ludzie młodzi: do 34 roku życia (72%), a ponadto osoby najlepiej wykształcone i sytuowane (61% badanych wykształceniem wyższym, 64% mających miesięcznie do dyspozycji co najmniej 3000 zł *per capita*), mieszkańcy średnich i dużych miast, powyżej 20 tys. ludności (58%).

Postrzeżenie polityki rządu wobec epidemii określa przede wszystkim identyfikacja polityczna. Zadowolona z działań podejmowanych przez rząd jest większość badanych deklarujących prawicowe poglądy polityczne (71%), natomiast większość identyfikujących się z lewicą (76%) ocenia je źle. Ponadto opinie o działaniach rządu są tym lepsze, im częstszy udział ankietowanych w praktykach religijnych.

W elektoratach działania rządu mające na celu zwalczanie skutków epidemii pozytywnie oceniają potencjalni wyborcy Prawa i Sprawiedliwości (oraz partii koalicyjnych). Sympatycy pozostałych ugrupowań są na ogół krytyczni w opiniach na temat polityki rządu w tym zakresie.

TABELA 1

Potencjalne elektoraty	Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	92	5	3
Polska 2050 Szymona Hołowni	22	75	3
Koalicja Obywatelska (PO, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	16	84	0
Konfederacja Wolność i Niepodległość (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	5	88	7
Lewica (Nowa Lewica – dawnej SLD, Wiosna, Lewica Razem)	8	89	3

Postrzeżenie działań rządu mających na celu zwalczanie epidemii jest dość ściśle powiązane z oceną organizacji programu szczepień przeciw COVID-19. Osoby zadowolone z organizacji szczepień na ogół doceniają starania rządu, niezadowoleni – wypowiadają się o efektywności działań rządu w walce z epidemią z dezaprobatą.

TABELA 2

Jak, ogólnie rzecz biorąc, Pan(i) ocenia organizację szczepień przeciw COVID-19?	Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Dobrze	82	14	4
Źle	19	78	3
Trudno powiedzieć	42	40	18

Na ogólną ocenę działań rządu w walce z epidemią wpływa także stosunek do wprowadzanych przez rząd ograniczeń oraz ocena wsparcia dla firm, które były zmuszone ograniczyć lub zawiesić działalność w związku z epidemią, i ich pracowników.

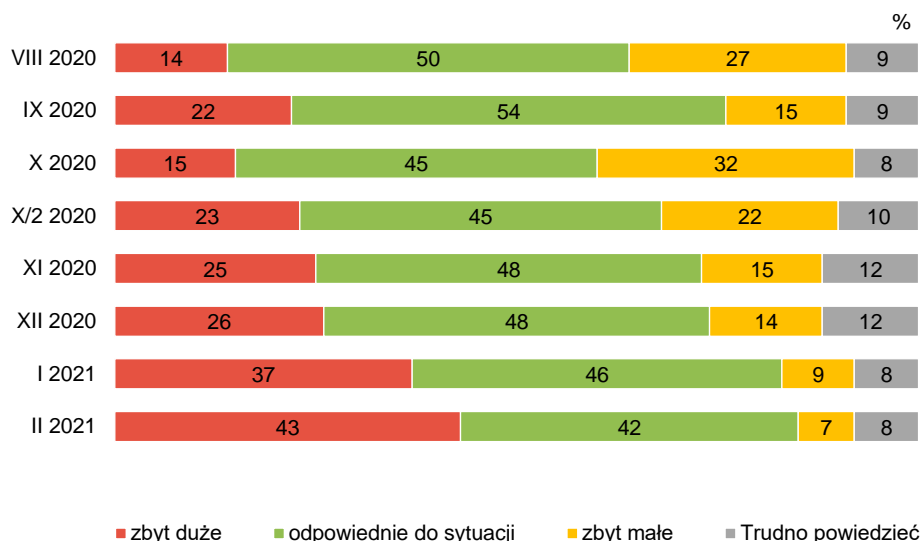
POSTRZEGANIE OGRANICZEŃ I RESTRYKCJI

Obowiązujące w okresie świątecznym i w czasie ferii szkolnych ograniczenia i restrykcje spotkały się z rosnącym sprzeciwem społecznym. Po feriach rozpoczęto stopniowe luzowanie obostrzeń. W drugiej połowie stycznia do szkół wrócili uczniowie klas I-III szkół podstawowych, od 1 lutego wznowiły działalność galerie handlowe oraz otwarte zostały galerie sztuki i muzea; przestały także obowiązywać godziny dla seniorów. Już po zakończeniu realizacji badania, 12 lutego warunkowo umożliwiono – zapowiadane wcześniej – otwarcie hoteli, kin, teatrów, basenów i stoków narciarskich.

Mimo pewnego złagodzenia restrykcji, od stycznia do połowy lutego jeszcze przybyło badanych postrzegających istniejące ograniczenia jako nadmierne (z 37% do 43%). Oznacza to, że sprzeciw wobec utrzymywania obostrzeń jest obecnie artykułowany częściej niż we wszystkich dotychczasowych badaniach CBOS. Wraz ze wzrostem odsetka osób krytykujących nadmierne ograniczenia, zmniejszył się odsetek badanych postrzegających je jako adekwatne do sytuacji (z 46% do 42%). Tym samym po raz pierwszy osoby zadowolone ze skali istniejących ograniczeń nie mają liczebnej przewagi nad oceniającymi je jako nadmierne. Tylko niewielka grupa ankietowanych (7%, o 2 punkty procentowe mniej niż w styczniu) uważa istniejące ograniczenia za zbyt małe. Odsetek ten jest mniejszy niż we wszystkich poprzednich badaniach.

CBOS

RYS. 3. Czy obowiązujące obecnie ograniczenia i restrykcje są:

Stosunek do istniejących ograniczeń zależy przede wszystkim od wieku. Za zbyt daleko idące uważa je większość osób do 44. roku życia (62%), w tym 69% mających od 25 do 34 lat. Wśród starszych respondentów (w wieku 45+) przeważa przekonanie, że restrykcje są adekwatne do sytuacji. Szczególnie często wyrażają je badani mający co najmniej 55 lat (60%). Wprowadzone ograniczenia

częściej niż przeciętnie za nadmierne uważają osoby najlepiej wykształcone i sytuowane (57% badanych z wykształceniem wyższym i 55% ankietowanych o miesięcznych dochodach *per capita* od 3000 zł wzwyż (55%) oraz mieszkańcy średnich i dużych miast (50%).

Na ocenę obowiązujących ograniczeń istotny wpływ ma orientacja polityczna. Osoby deklarujące prawicowe poglądy polityczne z reguły uważają je za odpowiednie do sytuacji (60%), podczas gdy respondenci identyfikujący się z lewicą i politycznym centrum sądzą na ogół, że są one nadmierne (odpowiednio 52% i 56%).

W potencjalnych elektoratach jedynie wśród zdeklarowanych wyborców Prawa i Sprawiedliwości dominuje przekonanie, że istniejące ograniczenia są adekwatne do sytuacji. Za nadmierne uznają je przede wszystkim zwolennicy Konfederacji Wolność i Niepodległość, ale także większość potencjalnych wyborców Koalicji Obywatelskiej, Polski 2050 Szymona Hołowni oraz połowa zwolenników Lewicy.

TABELA 3

Potencjalne elektoraty	Czy obowiązujące obecnie ograniczenia i restrykcje są:			
	zbyt duże	odpowiednie do sytuacji	zbyt małe	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Konfederacja Wolność i Niepodległość (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	84	10	3	3
Koalicja Obywatelska (PO, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	61	28	4	7
Polska 2050 Szymona Hołowni	58	23	9	10
Lewica (Nowa Lewica – dawniej SLD, Wiosna, Lewica Razem)	50	11	17	22
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	13	77	6	4

Stosunek do istniejących ograniczeń jest jednym z wymiarów ogólnej oceny działań rządu mających na celu zwalczanie epidemii. Osoby popierające wprowadzone restrykcje na ogół doceniają wysiłki rządu mające na celu ograniczenie epidemii. Niezadowoleni (w tym zwłaszcza uznający ograniczenia za zbyt daleko idące) krytycznie oceniają działania rządu.

TABELA 4

Czy obowiązujące obecnie ograniczenia i restrykcje są:	Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
– zbyt duże	19	75	5
– odpowiednie do sytuacji	80	16	4
– zbyt małe	37	58	5
Trudno powiedzieć	23	58	19

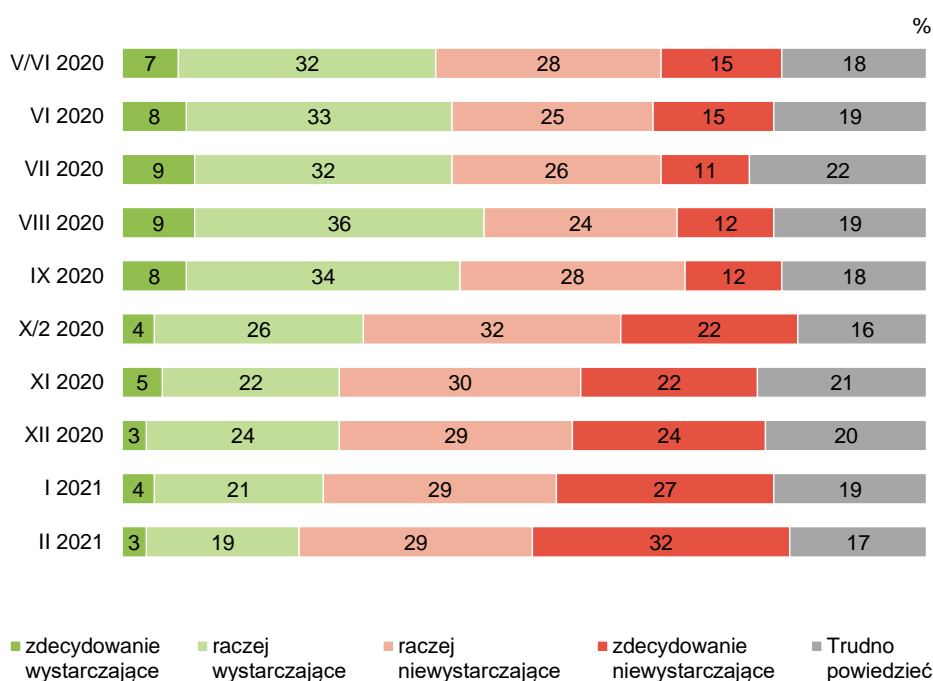

OCENA WSPARCIA DLA FIRM I PRACOWNIKÓW

Mimo wdrożenia Tarczy Antykryzysowej 6.0 i Tarczy Finansowej PFR 2.0, od stycznia do połowy lutego pogłębiły się jeszcze negatywne oceny skali wsparcia państwa dla firm i ich pracowników – są one obecnie gorsze niż kiedykolwiek wcześniej. Tylko nieco więcej niż co piąty ankietowany (22%, o 3 punkty procentowe mniej niż w grudniu ubiegłego roku) uważa, że przedsiębiorstwa i pracownicy otrzymują wystarczające wsparcie. Ponad trzy piąte (61%, o 5 punktów więcej niż miesiąc temu) ocenia, że działania rządu w tym zakresie są niedostateczne.

CBOS

RYS. 4. Czy działania rządu mające na celu pomoc polskim firmom i ich pracownikom są:

Przekonanie, że pomoc państwa dla przedsiębiorstw i pracowników jest niewystarczająca, przeważa we wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych. Szczególnie często wyrażają je ludzie młodzi: do 34 roku życia (81%), osoby najlepiej wykształcone i sytuowane (72% badanych z wykształceniem wyższym, 74% mających do dyspozycji miesięcznie co najmniej 3000 zł *per capita*), mieszkańcy największych miast (73%).

Kluczowe znaczenie w tej kwestii ma orientacja polityczna. Działania rządu mające na celu wsparcie firm i przedsiębiorców za wystarczające uznaje ponad dwie piąte badanych deklarujących prawicowe poglądy polityczne (42%), natomiast większość ankietowanych identyfikujących się z lewicą (80%) lub politycznym centrum (73%) uważa je za niedostateczne.

Przekonanie, że pomoc państwa dla firm i pracowników jest wystarczająca, podziela ponad połowa sympatyków Prawa i Sprawiedliwości. Zwolennicy ugrupowań opozycyjnych w zdecydowanej większości są przeciwnego zdania.

TABELA 5

Potencjalne elektoraty	Czy działania rządu mające na celu pomoc polskim firmom i ich pracownikom są:		
	wystarczające	niewystarczające	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	56	21	23
Polska 2050 Szymona Hołowni	9	86	5
Konfederacja Wolność i Niepodległość (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	9	89	2
Koalicja Obywatelska (PO, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	8	86	6
Lewica (Nowa Lewica – dawniej SLD, Wiosna, Lewica Razem)	0	93	7

Negatywna ocena skali wsparcia adresowanego do firm i pracowników wiąże się z generalnie krytyczną opinią na temat polityki rządu wobec epidemii.

TABELA 6

Czy działania rządu mające na celu pomoc polskim firmom i ich pracownikom są:	Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
– wystarczające	88	10	2
– niewystarczające	25	70	5
Trudno powiedzieć	66	18	16

***

W lutym obawy przed zarażeniem koronawirusem są wyraźnie mniejsze, do czego przyczyniły się zapewne stabilizacja liczby rejestrowanych zakażeń oraz rozpoczęcie szczepień pacjentów pierwszej grupy. Nadal jednak większość dorosłych Polaków deklaruje obawy przed zarażeniem.

Mimo że w czasie realizacji badania liczba notowanych zakażeń utrzymywała się na podobnym poziomie, nie poprawiły się ogólne oceny działań rządu w walce z epidemią. Zbliżone odsetki badanych chwala politykę rządu w tym zakresie i oceniają ją negatywnie. Krytycyzmowi wobec działań podejmowanych przez rząd sprzyja, częste obecnie, przekonanie o zbyt wolnym tempie luzowania obostrzeń, o niedostatecznym wsparciu państwa dla firm dotkniętych negatywnymi skutkami ograniczeń związanych z pandemią oraz niezadowolenie z organizacji szczepień.

Opracowała

Beata Roguska